

Nem szabad a csehoknak engedni az aggteleki barlangot

— A Magyarországi tudósítójától —

A Sajó és a Bodva völgyei közt mészkőből fölépített hegytömeg emelkedik. Ezt rendszeresen Sziliczei-platónak nevezik, de ugyancsak meglepődnek az, aki a »platón« felmenve, ott valami »fennsíkot« keresne. A fennsík teteje ugyanis tele van nagy, üstalaku mélyedésekkel, de nyílt vízfolyást, völgyet vagy árkot nem lehet látni. Ezeket az üstalaku mélyedéseket dolinának vagy töbörnek nevezik. Némelyikben elszalad a víz, másokban megmarad, mint fűcsa kis tó. Akármilyen bőven esik az eső, felszíni vízfolyást nem látunk. Minden víz elszalad a mészkő repedéseiben s valahol a hogy belsejében talál utat ki, a nyílt völgyek felé.

Az ilyen mészkő-felvidéket éppen az jellemzi, hogy nincs felszíni vízfolyása, nincs forrása, patakja, hanem minden víz a föld alatt fut le. A tüneményt karszt-tüneménynek nevezzük a Karszt-hegység után. Ahol a földalatti vízfolyások koncentrálnak, ott barlang keletkezik.

A Sziliczei platón keresztül huzta meg a trianoni békeség az új országhatárt. Egyik lyuk még magyar, a másik már cseh (hogy az Isten meg ne mentsen!) A plató belsejében kifejlődött, fő vízfolyás, a Baradla-barlang. Ez Európa leghosszabb ismert barlangja, mert teljes hosszúsága 8700 méter, az adelsbergi csak 5500 méter. Két bejárása van, a végén századok óta ismert bejárás Aggtelek és Pelsőcz falvak közt van, az újonnan áttört bejáró pedig Aggtelek falutól keletre.

A barlangot már az ősember is ismerte. Ez a barlanglakó ősember lehetett talán cseh, mert igen durva, emberevő volt, de azután az egész magyar történelem folyamán a környéken mindig magyarok laktak s ismerték a barlangot. Először Raisz Frigyes, a mindig magyar ruhában járó, merész hazafiasságáról ismert mérnök mérte föl 1801 táján, az akkor ismert, rövid darabot. De a barlang teljes hosszának felfedezése Vass Imre nevéhez fűződik. Szép könyvet adott ki a barlangról 1831-ben. Ennek a címe: »Az Aggteleki Barlang leírása fekte területével, talprajzolatjával és hosszába való átvágásával, két táblában: mellyet, úgy a régen esmért üregek előadásában, valamint az 1825-dik esztendő sz. Iván hava 1-5-6 napján felfedezett fő- és legnagyobb ágának helyenkint való leírásában előterjesztett Vass Imre, Tekintetes Ns. Gömör Kishontfal T. E. vármegyének rendszerint való földmérője. Pesten, 1831, nyomtatta Landerer.« — Az »Előbeszédben« azt mondja: »Czélja ezen írásnak az, hogy iparkodásomnak szerentsés következtéséről, mellynél fogvaz az eddig esmért Aggteleki Barlang végső pontján, vízzel elborított tájkán tul, új, egész 1825-dik Esztendeig esméretlen, az előt-

ember által nem látott üregekbe juthatam, hiteles tudósítást adjak. Csaknem háromszorta nagyobb azon új felfedezett ágnak hossza, mint a régen esmért Barlang hosszúsága, tisztábbak és különösebbek ott a természet alkotásai, mellyeket a meszes víz csepegésében és szivárgásában csudálni elragadtattunk...«

A barlang régiségeit és esztéit először és legalaposabban Nyári Jenő báró kutatta át. A barlang második bejáratát mesterségesen nyitották meg, 1890-ben, a magyar kormány költségén. Így aztán könnyű most a barlangot végig járni, nem kell az utat kétszer megtenni. Mert

nagyon érdemes rajta végig menni. Helyenkint gyönyörű cseppkő-képződményeket látni benne, máshol meg az üregek óriási méretei, a beomlások félelmező megei, a zugva siető patak vizének zugása ragad el bennünket. Sokszor igazán infernalis a látvány.

És most ezt a pompás természeti csodát, a magyar tudással, magyar önfeladással, magyar pénzzel megnyitott, magyar vidéken fekvő érdekességet a határkizigazítás kapcsán a csehek el akarják tőlünk rabolni. Nem, mintha attól félnénk, hogy örökre az övék marad, óh nem, ez egy pillanatra sem háborgatja éjjeli nyugalmunkat, mert hisz a geográfiai abszurdumok eleve halálra vannak ítélve. Óh nem! Csak fáj nekünk akármilyen rövid időre is lemondani erről az érdekességről, hisz min-

den turista-látványosságtól megfosztottak bennünket, még ezt az utolsó is átengedjük? Az bizonyos, hogyha a csehek kezébe kerül, akkor irgalmatlanul tönkre fogják tenni, mert hisz maguk is tudják, hogy soká nem lesz az övék. S ha nem kimélték a Mária Terézia-szobrot, nem fogják kimélni a cseppkőveket sem s mire visszakapjuk, üres és szennyes lesz a Baradla!

Nem! ezt már nem engedhetjük! Ezt mi fedeztük fel, mi tartottuk jókarban, környékén tiszta magyarság lakik. Hogy engedhetnénk át a pemákoknak és mi jöjünk követelik tőlünk? Reméljük, hogy a határkizigazító bizottság elfogulatlan tagjai most az egyszer nekünk adnak igazat!

Cholnoky Jenő dr.

Magyarország nem remélhet sokat a génauai konferenciától

Bethlen és Bánffy tárgyaltak Benessel — Magyar kérdések tárgyalása a bizottságokban — Lloyd George javaslatai a fegyverkezés szüneteltetéséről — A franciák az értekezlet kudarcát várják

Génau, ápr. 15

(A Magyarországi tudósítójától)

Bethlen miniszterelnöknek igaza volt. A konferenciától nem lehet várni valami nagyon sokat és ma már ott tartunk, hogy Magyarországra nézve ugyszólván semmiféle eredménnyel nem fog lezárulni a konferencia. A nemzeti kisebbségek védelméről szóló javaslatot el is fogadták, nem is fogadták el. Az albizottság, amelyet ennek tárgyalására kiküldtek, egyáltalán nem felelhet meg feladatának, mert egyrészt Bratianu személyében olyan valaki került bele, aki Magyarországgal éppen homlokegyenest ellenkező állásponton van, másrészt pedig itt úgy tudják, hogy Benes azért nyilatkozott hajlandónak a kérdés tárgyalására, mert bizonyos rekompenciós teljesítmények ellenében ígéretet kapott arra, hogy a statusquot vagy egyáltalán nem vagy csak lényegtelenül fogják érinteni.

A vámbizottság munkája sem kecseset semmiféle kilátással, mert tevékenységének köre rendkívül körül van határolva és mert az érdekeltet összeállítás szinte tendenciózusnak tekinthető. Egyáltalán már mára az a tény, hogy Magyarország ezekben a fontos tanácskozásokban nem vehet részt külön megbízott útján, másrészt az ebből következő körülmény, hogy így a génauai konferencia módszerben, különösen pedig lényegben ugyszólván semmiben sem különbözik az eddigi egyoldala tanácskozásoktól, kilátástalanná teszi a tárgyalást, bár néhány semleges vagy éppen ántant-képviselő a bizottság tárgyalogosságát növeli. Mindenesetre számításba kell azonban venni azt is, hogy az ő információik aligha fogják mindenben fedni a tényeket.

Igy tehát eddig pontosan bevált a várakozás. Nem remélhetünk tul sokat. Annál kevésbé, mert egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a nyilvános tárgyalások nem fűdik mindenben a valóságot. A kulisszák mögött folynak tovább a megbeszélések és a Magyarországot legközelebből érintő kérdések rendezése áldozatul esik bizonyos ellenteljesítményeknek, amelyeket rajtunk kívül álló államok biztosítanak egymás számára.

A semleges államok, — maguk is kishatalmak, — mint svájci delegátusok köréből értesülök, a legtöbb kérdésben csupán passzív álláspontot foglalnak el. Köz-

vetítő szerepük a kisánánt magatartása miatt teljesen megbénult, mert világosan áll mindenki előtt, hogy a kisánánt egyetlen törekvése a formák betartásával szabotálni Génauában.

A többi kérdésben a konferencia munkája már tisztulóban van. Már eddig lezárhatók és általános aggodalomra okot adó jelenség az, hogy Franciaország már teljesen izoláltan áll és ez állandó Damokles kardot jelent a konferencia felett. Lloyd George és Barthou között az ellentétek egyre jobban kiélesednek, bár a nyilvánosság előtt nem annyira, mint valójában a kulisszák mögött. Lloyd George igen erős háttérrel dolgozik. Emellett a konferencia tetemes munkasikere Franciaországnak a visszavonulást már lehetetlenné teszi és ezt beismerik a legszélsőségesebb francia sovénok is. Ilyen körülmények között most már számolnak azzal, hogy a génauai konferencián fognak legelőször engedékenységre hajlani a franciák, főként azért, mert több kérdésben máris bebizonyosodott, hogy a megoldás Franciaország nélkül is lehetséges annyira amennyire.

Ma erősen tartotta magát az a hír, hogy Poincaré ideérkezik. Mindamellett, mint francia körökből értesülök, erre semmi kilátás nincs, mert éppen az esetleges koncessziók miatt helyesebbnek tartják, ha nem a kormányfő vezeti a tárgyalásokat. Lloyd George pozíciója egyre erősebbé válik különösen azóta, mióta először vette igénybe energiáját Barthouval szemben. Az oroszok is — főként az angolok megállapítása szerint — erős pozícióban vannak.

Még az orosz probléma felgördítése előtt is — mint erről feltétlenül bizonyosságot szereztem — szőnyegre kerül a lezárás kérdése és pedig úgy, ahint az eredeti hírek mondták, Lloyd George részéről. Erre az eshetőségre számíthatnak már minden delegációban és a kisánánt Benes vezetése alatt már erősen dolgozik egyrészt a közös ellenoperáción, másrészt a közös ellenjavaslatok végleges kidolgozásán.

Irinnyi Jenő

Bethlen és Bánffy látogatása

Bethlen István gróf miniszterelnök husvét alatt még Génauában marad s valószínűleg csak hetfőn utazik vissza Budapestre. A miniszterelnök Bánffy Miklós gróf külügyminiszterrel együtt csütörtök-

kön délután meglátogatta Benes dr. cseh miniszterelnököt, akinél egy óránál tovább maradtak. Megbeszélésükön — mint a cseh sajtóiroda jelenti — olyan kérdések kerültek szóba, amelyek nincsenek összefüggésben a génauai értekezlettel, de mind a két országra nagyjelentőségűek. A miniszterelnök és külügyminiszter ugyan csak csütörtökön meglátogatta Branting svéd miniszterelnököt, valamint Molta svájci szövetségtanácsi elnököt is.

Két napig Génauában volt Nemes Albert gróf is, Magyarország római követe, aki Bethlen miniszterelnökkel, valamint Bánffy külügyminiszterrel hosszabb ideig tanácskozott. Nemes gróf a tanácskozás után visszautazott Rómába.

Szčitovszky Tibor volt államtitkár, a magyar küldöttség egyik tagja részletes jelentést dolgozott ki Magyarország gazdasági helyzetéről s ez a jelentés lesz az alapja a génauai értekezlet rátkvonatkozó gazdasági tárgyalásának.

A váltoárfolyamok kérdésével foglalkozó albizottságban tudvalevően helyet adtak Magyarországnak is. Ebben az albizottságban Teleszky János gróf volt pénzügyminiszter képvisel bennünket.

Magyar kérdések a gazdasági és közlekedési bizottságban

A gazdasági bizottság csütörtök délelőtti ülésén több albizottság alakítását javasolták, köztük egyet az utódállamok részére. A javaslatot kiküldötték a javaslatot a maguk, valamint a lengyelek, csehek és románok nevében ellenezték, azzal a megokolással, hogy most nem az utódállamok között való viszony szabályozásáról, hanem általános érdekű európai kérdésről van szó. Az angolok indítványára a javaslat fölött való döntést későbbre halasztották. E helyett két újabb albizottságot választottak: egy általános gazdasági és egy gazdasági albizottságot, amelybe Ausztriát is beválasztották.

A közlekedési bizottság albizottsága Theunis belga miniszterelnök vezetésével szintén ülést tartott csütörtökön, amelyen két újabb albizottságot választottak meg: egyet a vasúti ügyek és egyet a hajózási kérdések megvitatására. Az ülésen Lever francia kiküldött előterjesztést tett, hogy a különféle országok delegátusai mutassák be azokat a törvényhozási és kormányzati intézkedéseket, amelyeket a barcelonai és portorosei határozatok alapján már eddig megvalósítottak, hogy ezeknek alapján építsék ki a közlekedési hálózatot. Celesta olasz kiküldött bejelentette, hogy az olasz kormány a gjakorlatban már alkalmazza a portorosei határozatokat és reméli, hogy rövid időn belül ratifikálni is fogják azokat.

Több szerepet a magyaroknak

Génauából jelenti a Magyar Távirati Iroda tudósítója: A Theunis belga miniszterelnök elnöklésével tartott forgalmi bizottsági ülésről még a következő figyelemreméltó részleteket tudtam meg: Sir Francis Dent angol delegátus, aki az utódállamok portorosei konferenciáján is résztvett, valamint a konferenciáról ismert más résztvevők is kívánták, hogy Magyarországot intenzívebb mértékben válasszák be az albizottságokba. Sir Dent fejtegetéseit a többi közt azzal támogatta, hogy a szakértők számát szaporítani kell, és hogy a konferencián nemcsak arról van szó, hogy nemzeteket, hanem arról is, hogy szakértelmet hallgassanak meg.

Zsuffa István és Társai

angol gyapjuszövetek kereskedése, Budapest, IV., Váci-utca 25. Telefon 14-73.

Angliából rendkívül előnyös feltételek mellett sikerült nagymennyiségű legelsőrendű minőségű öltöny-, palató- és kosztüm-szöveteket, valamint vásznakat beszerezni, melyek most érkeztek meg és abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy ezeket igen olcsó árakon bocsáthatjuk a n. t. vevőközönségünk rendelkezésére. A színek és minták választékosságát, valamint a minőségek kiválóságát czégünk abszolút szakértelme és közismert jóhírre garantálja.

ELEGÁNS KOCSI- ÉS AUTÓTAKARÓK NAGY VÁLASZTEKBA